

Pou de glaç de Salou

Les Masies de Roda

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Península de Salou, 08510.
Emplaçament Al sud del terme, a la península de Salou, a prop de la carretera a Tavèrnoles.

Coordenades:

Latitud: 41.9661
Longitud: 2.32101
UTM Est (X): 443738
UTM Nord (Y): 4646235

Classificació

Número de fitxa 08116-36
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Popular
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: A l'interior hi han deixalles i l'exterior està recobert de vegetació que no deixa apreciar l'element.
Protecció Inexistent
Número inventari IPA, 37160
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: REDICASA
Autoria de la fitxa Jacob Casquete Rodríguez
Data de registre de la fitxa: dg., 11/04/2010 - 02:00

Descripció

Pou de glaç semisoterrat de planta circular i tronc cilíndric amb volta de cúpula que es troba adossat a un marge en un desnivell del terreny a prop del torrent de Tavèrnoles. Disposa d'una única porta d'accés d'arc a nivell de 1'10 metres d'amplada per 1'40 metres d'alçada que es troba orientada al sud-est. L'interior té una profunditat de 8,23 metres i 6m de diàmetre. A la cúpula el parament encara conserva part del arrebossat, que en la resta del pany interior s'ha perdut. El pou actualment està recobert de terra i vegetació quedant amagat i formant un petit turonet on només es pot contemplar la porta.

Observacions:

L'Ajuntament de les Masies de Roda i el Consorci Alba Ter han signat un conveni l'any 2010 per a l'arranjament del pou de glaç de Salou, així com la neteja de l'entorn i del camí d'accés des de la carretera. Amb aquesta actuació s'ha deixat al descobert la cúpula del pou de glaç, mostrant totalment el seu volum. S'han rejuntat totes les juntes de pedra del pou i s'ha col·locat una escala interior per fer-lo visitable. L'Ajuntament de les Masies de Roda ha signat un conveni de cessió d'ús de l'àmbit del Pou del Glaç amb la companyia mercantil REDICASA, propietària de la finca on està ubicat el pou de glaç, que el cedeix a l'Ajuntament de les Masies de Roda durant 30 anys, per tal que es rehabiliti i es mantingui l'entorn en condicions adequades per als visitants. L'execució d'aquesta actuació ha obtingut una part de subvenció subvencionats a través del projecte de Taller Transfronterer de l'Aigua II, cofinançat pel Programa Operatiu de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra, Iniciativa Comunitària Interreg.

Història

La utilització dels pous de glaç, vers la fi de l'edat mitjana i sobretot a l'inici de l'època moderna, passa de ser un producte de luxe a convertir-se en un element necessari en la vida quotidiana. Això provoca que la construcció de pous de glaç s'estengui i que amb el temps es converteixi en una de les activitats preindustrials més importants per a la gent de la muntanya. Encara que els estudis no donen una cronologia absoluta, la historiadora Castellà i Perarnau (CASTELLÀ, 2008: 28) apunta més a una cronologia del segle XVI-XVII més que la tradicional del segle XVIII que se li ha atorgat. Durant la primer meitat del segle XX alguns pous continuaren funcionant, malgrat que l'aparició del gel artificial amb l'arribada de l'electricitat i els transports moderns fessin desaparèixer aquest tipus d'indústria. Per l'obtenció del gel calia en primer lloc tenir a prop aigua estancada per tal que es pogués gelar. Aquesta aigua es trobava en el torrent que transcórrer a pocs metres del pou o en la proximitat del riu Ter. Una vegada l'aigua s'havia gelat i havia assolit un gruix d'uns 20cm es procedia o bé a trancar-lo amb ajuda de palanques, tràmeccs, cordes, bastons, magalls o masses, donant com a resultat mides i pesos irregulars o es tallava amb serres similars a les de fuster i amb l'ajuda de motlles es podien obtenir blocs de tipus molt més regular. Un cop tallats es transportaven cap al pou. El gel s'extreia del pou i es carregava en sàrries de fusta, ben tapades amb bolls i recoberts amb sacs i era transportat en el seu lloc de destí generalment a les poblacions veïnes o a grans ciutats on el comerç d'aquest producte tenia una gran demanda. L'abandó dels pous de glaç es produïa a les darreries del segle XIX, amb l'aparició del gel artificial. L'octubre de 2010 es va portar a terme una restauració del pou de glaç, consistent en la neteja de l'entorn i del camí d'accés, la consolidació de l'estructura i adequació per fer visites a l'interior. A càrrec de l'Ajuntament de les Masies de Roda amb col·laboració del Consorci Alba-Ter.

Bibliografia

CASTELLÀ I PERARNAU, Raquel (2008). "Pou de glaç de Salou" a El Masienc, butlletí informatiu de Les Masies de Roda, núm 2, Les Masies de Roda, pp. 26-28. IPA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Les Masies de Roda, 1982.

